

BUSSUM 2025: visie en ambities

Inhoudsopgave

Voorwoord

- 1. Inleiding**
- 2. Decor in 2025**
 - 2.1 Onderzoek Sociaal-cultureel Planbureau**
 - 2.2 Een scenario**
- 3. Ambities en doelstellingen**
- 4. Heeft Bussum toekomst?**
- 5. Geraadpleegde literatuur**

Voorwoord

Het is tijd voor herbezinning!

In april 2006 is het alweer 13 jaar geleden, dat de gemeenteraad het beleidsplan **Bussum 2015** vaststelde.

Die vaststelling was het sluitstuk van een reeks activiteiten ter gelegenheid van het 175-jarige bestaan van de gemeente in 1992.

In het raadsvoorstel werd het volgende aangegeven:

“Een gemeente zonder visie gaat ten onder. Een gemeente, die het woon- en leefklimaat ter harte gaat, zal met overtuiging de toekomstige werkelijkheid tegemoet treden en daarvoor een visie willen ontwikkelen.”

In deze geest wil **Bussum 2025** een vervolg zijn op **Bussum 2015**.

Wij houden het document **Bussum 2015** tegen het licht en actualiseren de visie. Evenals toen in goede samenwerking met de raad, belangenorganisaties en betrokken inwoners. En ook evenals toen in de wetenschap dat, *“die toekomst altijd anders zal zijn dan wij nu verwachten”*.

Maar ook in de wetenschap, dat veel wat toen werd vastgesteld nog altijd actueel is, zoals:

- prioriteit voor kwaliteit boven kwantiteit;
- instandhouding van het voorzieningenapparaat afgestemd op de behoefte en wensen van de inwoners.

Ondertussen kan een aantal aandachtspunten vervallen, omdat ze zijn gerealiseerd of achterhaald zijn, terwijl weer andere ontwikkelingen aandacht vragen, zoals bijvoorbeeld:

- de bestuurlijke vernieuwing;
- de realisering van woon-zorg-zones;
- de digitalisering gemeentelijke dienstverlening.

Omdat het exact voorspellen van de toekomst nu eenmaal altijd lastig blijkt, is besloten deze visie eens per vier jaar, voorafgaand aan een nieuwe raadsperiode, te actualiseren. Zij blijft dan actueel en kan tevens dienen als bouwsteen voor het nieuwe raadsprogramma.

Wij denken dat deze bijgestelde visie een hulpmiddel kan zijn voor de verdere ontwikkeling van het gemeentelijk beleid.

Bussum, februari 2006

Burgemeester en wethouders van Bussum

1. Inleiding

Voor de evaluatie en actualisatie van het beleidsplan 2015 is in 2005 de nota '**Bussum 2015.....een tussenstop**' (hierna '**de tussenstop**') opgesteld. In deze nota, die als bijlage (bijlage 1) is opgenomen, is de stand van zaken van alle beleidsvoornemens van Bussum 2015 in beeld gebracht.

Op basis van deze tussenstop heeft een brainstorm door de raad plaatsgevonden en zijn op de diverse beleidsterreinen SWOT¹-analyses ontwikkeld.

Een toekomstvisie behoort echter uiteraard niet alleen vanachter bureaus of binnen de muren van het gemeentehuis ontwikkeld te worden.

Bij dit project heeft burgerparticipatie dan ook op diverse manieren vorm gekregen.

Zo is de 'tussenstop' op grote schaal verspreid onder maatschappelijke organisaties en via de gebruikelijke media is gevraagd daarop te reageren.

Aan onze inwoners is verder via de lokale kranten, 't Voorlicht en de gemeentelijke website gevraagd deel te nemen aan de discussie over de toekomst van Bussum.

Zo'n dertig betrokken inwoners hebben aan deze oproep gehoor gegeven en hebben onder leiding van een externe gespreksleider hun inbreng geleverd.

Met een aantal inwoners is nadien een verdiepingsslag gemaakt. Bij die verdieping is gevraagd om als het ware los te komen van de huidige tijd en omstandigheden en te bedenken hoe Bussum er in 2025 uit zou kunnen zien en welke rollen de gemeente (de lokale overheid) dan zou kunnen of moeten vervullen. De deelnemers aan deze verdiepingsslag hebben deze uitdaging aangenomen, door bij de verplaatsing van Bussum naar de toekomst te denken 'in beelden', die een kleur te geven en weer te verbinden.

Verder heeft ook een aantal organisaties naar de toekomst gekeken.

De resultaten van deze interactieve beleidsbeïnvloeding zijn in een bijlage (bijlage 2) opgenomen.

De 'tussenstop' (bijlage 1), de resultaten van de burgerparticipatie (bijlage 2), bestaand onderzoek, literatuur over de toekomst (sociaal-cultureel planbureau) en het bestaande beleid hebben geleid tot SWOT-analyses. Dit geheel heeft de basis gevormd voor de onderbouwing van de ambities en de doelstellingen. Die onderbouwing is eveneens in een bijlage (bijlage 3) opgenomen.

Om de integraliteit van het gemeentelijk beleid te waarborgen is ervoor gekozen om geen onderscheid te maken tussen enerzijds het fysieke of ruimtelijke beleid en anderzijds het welzijnsbeleid, maar uit te gaan van de volgende twee componenten of vragen:

1. Hoe leefbaar wil Bussum zijn?

2. Wat voor soort overheid wil Bussum zijn?

¹ SWOT: strength, weakness, opportunity, en threats, ofwel: sterke, zwakte, kansen en bedreigingen. Een methode om de omgevingsveranderingen in een continu proces te beoordelen.

2. Decor in 2025?

Hoe zou de samenleving er in 2025 uit kunnen zien? Binnen welk decor zou de gemeente Bussum dan functioneren? Kijken in koffiedik is zowel een arbitraire als een spannende onderneming. Hieronder een poging.

In de eerste paragraaf zijn de resultaten opgenomen van een door het sociaal-cultureel planbureau gehouden onderzoek naar wensen, behoeften en angsten in 2020.

In de tweede paragraaf zijn de trends van watchers opgenomen, maar is met name ook de verbeelding van een groep betrokken Bussumse inwoners de leidraad is geweest voor het creëren van een toekomstbeeld (zie ook bijlage burgerparticipatie; bijlage 2).

2.1. Onderzoek Sociaal-cultureel Planbureau

Het Sociaal-cultureel planbureau heeft vooruit gekeken door 2000 Nederlanders te vragen wat voor een samenleving zij in 2020 verwachten en hoe hun leven er dan uit zal zien. De resultaten zijn opgenomen het *Sociaal en Cultureel Rapport 2004*.

Een 'greep':

"Op de vraag naar onderwerpen waarover de Nederlanders zich in de toekomst het meest zorgen maken, komen vooral antwoorden die te maken hebben met zorg, criminaliteit en veiligheid. Daarnaast stoort men zich aan een vermeend gebrek aan normen en waarden en is er bezorgdheid over het behoud van de voorzieningen. Alles bijeengenomen lijkt de Nederlander vooral geporteerd te zijn voor een hard-van-buiten-zacht-van-binnen-samenleving met enerzijds strenge regels en anderzijds een grote mate van gelijkheid, veel onderlinge betrokkenheid en een hoog niveau van rechtvaardigheid.

Voor de toekomst wordt verder een doorgroei van het aantal alleenstaanden in alle fasen van de volwassen leeftijd verwacht en een gemiddeld wat oudere leeftijd van de paren met kinderen.

Een ruime minderheid van de bevolking verwacht dat in de toekomst minder sprake is van maatschappelijke en politieke betrokkenheid van de burgers en ook van een geringere bereidheid vrijwilligerswerk te doen.

De toekomstverwachtingen en –wensen geven blijk van een aanzienlijke scepsis over politici. Een naar verwachting verder toenemend niveau van politiek zelfbewustzijn van de burgers zou wel eens eerder tot politiek cynisme aanleiding kunnen geven, dan leiden tot meer betrokkenheid bij de politiek. Over de participatie van burgers in politieke en maatschappelijke organisaties is men voor de toekomst bepaald pessimistisch.

De traditionele gezamenlijke inzet voor de emancipatie van de eigen groep –in Nederland de basis bij uitstek voor organisatievorming in de negentiende en twintigste eeuw- heeft plaatsgemaakt voor een meer afstandelijke betrokkenheid bij goede doelen of het algemeen belang. De organisaties zelf professionaliseren daardoor en dat laat weer minder ruimte voor het waarschijnlijk toch al afnemende aanbod aan vrijwilligers.

Individualisering, informatisering en informalisering veranderen traditionele organisatiestructuren in netwerken, soms met een geheel virtueel karakter. Persoonlijke kenmerken, belangen en interesses worden bepalend voor het lidmaatschap, niet achtergrond of geboorte.

De burgers van de eenentwintigste eeuw zullen zich meer nog dan nu al zelfbewust, assertief en kritisch opstellen ten opzichte van degenen die al dan niet namens hen met macht bekleed zijn. Daaruit komt ook de behoefte voor aan interactieve vormen (o.a. referenda) van beleidsontwikkeling en besluitvorming. Ten slotte zal juist in een geïndividualiseerde samenleving veel aandacht gegeven moeten worden aan stimulering van de mogelijkheden van vrijwillige samenwerking en maatschappelijk zelfbestuur. Paradoxaal genoeg ligt juist daar een taak voor de overheid.

Op basis van dit onderzoek is de verwachting, dat de toekomst in veel opzichten op het heden zal lijken. Wat verandert, vervult vooral met zorg."

2.2. Een scenario

Hoe ziet het leven in Bussum er in 2025 uit?

Hieronder is een reeks toekomstscenario's opgenomen.

De scenario's 1 t/m 15 zijn beelden of visioenen, die grotendeels het resultaat zijn van brainstormsessies met betrokken Bussumse burgers en hebben daarom (voor het merendeel) een specifiek Bussums karakter.

De overige scenario's zijn door het Sociaal-cultureel bureau (SCP) ontwikkeld. Deze zijn algemeen van aard, maar kunnen een belangrijke rol spelen in het Bussum van de toekomst.

De Bussumse droom

1. *De recreatieve, educatieve en culturele mogelijkheden staan op een hoog plan en hebben een bovengemeentelijke uitstraling. Naast de al bestaande voorzieningen op dit terrein beschikt Bussum over Filmhuis met allure (in Cameleon) en een Grand Café.*
2. *Er is voorkomen dat Bussum een slaapdorp is geworden. (Culturele) voorzieningen voor jongeren en ouderen zijn stevig uitgebouwd. De vijftigers gaan met een uitgaanstrein naar Amsterdam.*
3. *Er is meer aandacht voor het milieu. Beheerste groei is het adagium. Bussum wint de internationale prijs als 'grey urban renewer'. Het groen is meer geprofileerd.*
4. *Scholen en sportclubs volgen een postcodebeleid (in beginsel zijn deze voorzieningen van belang voor de directe omgeving).*
5. *Er is een internetcafé en het aanbod van allochtone winkeliers vindt gretig aftrek.*
6. *Er zijn woonvormen ontstaan, waarbinnen plaats is voor jongeren en ouderen en waarbinnen deze groepen veel voor elkaar kunnen betekenen. Er is een instrument gevonden om de wijsheid van ouderen te benutten (elektronische enquêtes).*
7. *De burger draagt zelf verantwoordelijkheid voor een prettige woonomgeving, maar de gemeente acteert als een actieve ondersteuner, meedenker en dienstverlener.*
8. *De gemeente heeft een rol als regisseur, maar dan niet van een slappe B-film, maar van een boeiende soap over het leven in Bussum (en Naarden). Nieuwe media worden volop ingezet, gevolgd door een stuurgroep van IT burgervernieuwers.*
9. *Fysiek is Bussum rigoureuus veranderd door een verdiept spoor. Bussum heeft alleen nog maar gemak van de trein; de last (in de vorm van een lightrail) is 'onder de grond gespit'. De wegen gaan veilig ongelijkvloers over het spoor heen. Daardoor is ruimte gekomen voor enkele speelse pleintjes. Hier en daar gaat de trein onder een plateau waarop een fraai ogend gebouw de twee helften van Bussum organisch herenigt. Hierdoor heeft Bussum in fysieke zin veel meer samenhang gekregen en lijkt het niet langer op een Donauloos klein Buda en Pest.*
10. *Bussum zuid is hoofdstation als spil voor snelle treinen richting Hilversum, Amsterdam, Almere en Utrecht. Snelle comfortabele bussen rijden af en aan naar Mediapark en Huizen. Het centrum van Bussum heeft een kleine halte ten behoeve van Naarden en Bussum en heeft geen congestie meer ten gevolge van bussen door nauwe straten.*
11. *Voor delen van het trajecten A6 – A9 zijn tunnels aangebracht.*
12. *Parkeren geschiedt ondergronds, bijvoorbeeld onder het Wilhelminaplantsoen, met daarboven op het evenemententerrein, inclusief de markt en de poffertjeskraam*
13. *Bussum en Naarden zijn herenigd. Zij vormen samen met de Hilversumse Meent een nieuwe gemeente Naarden-Bussum.*
14. *Verdere uitbreiding en gebruik van digitale dienstverlening zal plaatsvinden, maar face-to-face communicatie blijft bestaan, omdat die nog steeds hoger wordt ingeschat dan elektronische contacten.*
15. *Verdere normvervaging is een halt toegeroepen. Mensen zien in, dat meer respect (ook voor mensen met een andere culturele achtergrond) en zorg voor elkaar uiteindelijk en samenleving oplevert, waaraan iedereen voordeel heeft.*

Waar moet rekening mee gehouden worden?

16. *Door de demografische evoluties is de gezondheid in 2025 zonder twijfel één van de belangrijkste thema's.*

17. *Het aantal mensen dat verpleging en verzorging behoeft, is toegenomen. Veel inwoners van Bussum maken gebruik van mantelzorg of van door henzelf ingehuurd verzorgers.*
18. *Een deel van het screeningsproces van een arts is door de ICT overgenomen. Een patiënt vult op het internet een vragenlijst in, waarna deze onmiddellijk een diagnose krijgt.*
19. *ICT heeft de gezondheidszorg in 2025 veel geboden. Er is vooruitgang geboekt met betrekking tot prognoses en diagnoses, die ertoe hebben geleid, dat de levenskwaliteit van zowel de actieve bejaarden als de hoogbejaarden aanzienlijk is verbeterd.*
20. *In de nieuwe verzorgingstehuizen zijn de kamers uitgerust met de modernste technologie, die bijvoorbeeld toelaat dat de kinderen of de dokter een virtueel bezoek brengen.*
21. *Het is niet onwaarschijnlijk dat in 2025 de volgende toepassingen worden gebruikt:*
 - *permanente monitoring van de gezondheid op afstand, via sensoren in of op het lichaam of op kleding;*
 - *bij binnenkomst in een 'intelligente woning' wordt alles onmiddellijk aangepast aan de persoonlijke voorkeur (juiste temperatuur, lievelingsmuziek, dimmen van de lichten, enz). Het feit dat heel wat apparaten automatisch worden bediend, is een belangrijk voordeel van mensen met een fysieke handicap;*
 - *lichaamssensoren en videosensoren kunnen de fysieke toestand van de autobestuurder controleren en een signaal afgeven in geval van stress en inalertheid.*
22. *Omdat ouderen vaak op zichzelf zijn aangewezen en dit ook zo lang mogelijk zo proberen te houden, hebben ze er baat bij hun huizen zo goed mogelijk aan te passen aan de veranderde situatie. Zij staan open voor nieuwe technologieën, die specifiek zijn gericht op het verhogen van de veiligheid en de autonomie.*
23. *Gezien de voorspellingen over toekomstige demografische ontwikkelingen, zal in 2025 de pensioenlast heel fors zijn. Op dat moment zal de naoorlogse generatie (geboren tussen 1945 en 1965) massaal het arbeidsproces verlaten en willen genieten van hun oude dag.*
24. *De arbeidssituatie ziet er totaal anders uit. Mensen zullen een langere loopbaan tegemoet gaan, omdat anders de pensioenkosten niet te financieren blijven.*
25. *In 2025 leven we in een technologisch geavanceerd land, maar er is wel een kloof tussen de vele senioren in ons land en met name in Bussum. Aan de ene kant is een groep 'healthy wealthy' senioren, aan de andere kant zijn er de minder gegoede en minder gezonde ouderen. De eerste groep bestaat uit voornamelijk hoger opgeleide, niet alleenstaande 70 tot 90-jarigen, de jong senioren en senioren. Zij leiden een zeer actief leven en maken gebruik van de geavanceerde technologie om die levensstijl zo lang mogelijk vol te houden.*
26. *De samenleving heeft uiteindelijk een antwoord weten te vinden op het verlies aan zekerheden, die vroeger 'zuilen' werden genoemd.*
27. *Leven in grote gemeenschappen, voornamelijk met generatiegenoten, maar ook wel met de 'uitgebreide' familie, is weer in.*
28. *Het onderwijs levert afgestudeerden, die minder weten dan vroegere generaties, maar die wel meer kunnen als ze de praktijk ingaan. De school zal trouwens ook in 2025 nog de kardinale instantie voor het geven van onderwijs zijn. Wel zal het schoolse leren steeds meer gekoppeld worden aan buitenschoolse leermogelijkheden.*
29. *Mensen gaan, vanwege de dichtgeslibde wegen en de extreem hoge kosten van autorijden, vaak te voet, nemen de fiets of het openbaar vervoer. Bovendien lijken de terugkeer naar 'gezonde' voeding (die gestimuleerd wordt door de overheid) de sterke solidariteit (voornamelijk onder ouderen) en de onthaasting, hun vruchten af te werpen.*

3. Ambities en doelstellingen

De 'Tussenstop', het hiervoor geschetste decor in 2025 en de resultaten van de burgerparticipatie hebben mede de basis gevormd voor SWOT-analyses, op grond waarvan ambities en doelstellingen voor de toekomst zijn geformuleerd. Deze analyses zijn opgenomen in bijlage 3. De daarin opgenomen nummering correspondeert met de nummering van onderstaande ambities/doelstellingen.

Getracht is overigens om deze ambities en de doelstellingen, zo geïntegreerd vorm te geven. Daarom is niet gekozen voor de klassieke "harde" en "zachte" beleidssectoren, noch voor de indeling van de huidige programmabegroting.

De algemene leidraad voor het gemeentelijke beleid is de continue aandacht en zorg voor een leefbare gemeente, in de breedste zin van het woord. Daarnaast is de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie een centraal en continuerend thema. Om deze reden zijn de hieronder geformuleerde ambities en doelstellingen geordend binnen slechts twee hoofdonderdelen, te weten:

A. leefbaarheid

B. de soort overheid die Bussum wil zijn

Ad A. Leefbaarheid

Bij leefbaarheid gaat het om de vraag hoe leefbaar Bussum is en wat de verwachtingen voor de toekomst zijn. Het begrip 'leefbaarheid' wordt in dit kader heel breed gedefinieerd en heeft betrekking op het geheel van sociale en fysieke factoren dat invloed heeft op het leefklimaat. Het gaat dan om wonen, welzijn, zorg, ouderen, jongeren, integratie, vrijetijdsvoorzieningen, kunst & cultuur, onderwijs, werk en inkomen en de kwaliteit van de woonomgeving,

Algemeen

De filosofie is dat sterke algemene voorzieningen het minder noodzakelijk maken een omvangrijk netwerk van ondersteuning van individuen en preventieve activiteiten in stand te houden. Door levensloopbestendig te bouwen, zijn er bijvoorbeeld minder woningaanpassingen nodig. En als er in de gemeente genoeg te doen is voor de jeugd, zijn er minder maatregelen vereist om overlast van jongeren te beperken.

Daarnaast zullen echter ook extra ondersteuning en preventieve maatregelen altijd nodig blijven. Voor (kwetsbare) individuen biedt Bussum:

- ondersteuning van individuen om zelfstandigheid te bevorderen of te behouden;
- preventieve maatregelen om inbreuk op zelfstandigheid te voorkomen.

Het is van belang, dat sterke algemene voorzieningen worden gerealiseerd en in stand worden gehouden, zoals goede onderwijsvoorzieningen, goede sportaccommodaties, voldoende recreatieve mogelijkheden, voldoende werkgelegenheid, een gevarieerde woonvoorraad, adequate eerstelijnsgezondheidsvoorziening, adequate controle, etc. Daarbij wordt ervan uitgegaan, dat inwoners (en maatschappelijke organisatie) een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven willen leiden. Zij hebben in het verlengde daarvan ook een verantwoordelijkheid voor de manier waarop zij gebruik maken van en nadere invulling geven aan algemene voorzieningen. Inwoners hebben in dit kader een verantwoordelijkheid om die gewenste voorzieningen mede te helpen realiseren.

1. Wonen

Het is de ambitie om te kunnen beschikken over een evenwichtige woningvoorraad, waarbij zowel in kwantiteit als in kwaliteit wordt voorzien in de huisvestingsbehoefte van de diverse doelgroepen in de Bussumse samenleving.

Doelstelling aanbod woningvoorraad

Bij nieuwbouwprojecten wordt er – met name in de gevallen waarbij de gemeente eigenaar is van de gronden - naar gestreefd voor een derde goedkope woningen te bouwen, voor een derde middeldure woningen en voor een derde dure woningen. Onder goedkoop wordt in dit verband verstaan woningen met een prijs van max.

€ 200.000 en een huurprijs van max. € 460, onder middelduur wordt verstaan een koopprijs tussen

€ 200.000 en € 350.000 en een huurprijs tussen € 460 en

€ 600 en onder duur een koopprijs boven de € 350.000 en een huurprijs boven

€ 600. (NB: de huur- en koopprijzen worden regelmatig geïndexeerd.)

Het is de ambitie om te kunnen beschikken over een woningvoorraad, die afgestemd is op een samenleving waarin de burger van jong tot oud in dezelfde woning kan blijven wonen. Ook de openbare ruimte dient zodanig ingericht te zijn dat ouderen niet belemmerd worden in hun deelname in de samenleving.

Doelstellingen levensloopbestendige woningen

- Bij de nieuwbouw van woningen wordt voor ca. 50% ingezet op de bouw van zgn. nultrede-woningen (woningen die zonder trappen van buitenaf bereikbaar zijn en waarbij de zgn. 'primaire' ruimtes als de keuken, het sanitair, de woonkamer en minimaal één slaapkamer zich op dezelfde woonlaag bevinden) en zorgwoningen, woningen waarbij zorg op afroep mogelijk is.
- In het kader van de levensloopbestendigheid van woningen is het basispakket van Woonkeur minimaal uitgangspunt bij nieuwbouw.
- Bij de (her)inrichting van openbare ruimten vormt levensloopbestendigheid (toegankelijkheid en veiligheid) eveneens één van de uitgangspunten.

Het is de ambitie om bestaande woningbouwcomplexen van corporaties en beleggers geschikt te laten zijn voor de beoogde doelgroepen. Naast het aanbrengen van voorzieningen kan ook renovatie en sloop met nieuwbouw noodzakelijk zijn. Hieraan kan medewerking worden verleend mits voldaan wordt aan de genoemde uitgangspunten.

Doelstelling kwaliteit woningvoorraad

De bestaande woningvoorraad zal moeten worden aangepast aan de wooneisen van deze tijd. Aanpassingen van de woningen door middel van renovatie, uitbreiding, maar ook nieuwbouw zijn daarbij mogelijk. Bij herontwikkeling van bestaande complexen zijn de volgende uitgangspunten leidend:

- er moet sprake zijn van een stedenbouwkundige meerwaarde;
- de herontwikkeling moet passen binnen de volkshuisvestelijke doelstellingen van de gemeente Bussum;
- uit het overleg tussen de eigenaar en de huurders moet blijken dat er van de kant van de bewoners instemming bestaat met de gezamenlijk, tussen eigenaar en huurders, ontwikkelde plannen.

2. WWZ-programma

WWZ heeft betrekking op een beleid dat zich richt op het realiseren van een samenhangend aanbod van voorzieningen op gebied van wonen, welzijn en zorg.

De ambitie van Bussum is vertaald in een ambitieus WWZ –programma met een sterke gemeentelijke regie. Er wordt gewerkt aan een centraal en breed zorgloket dat gekoppeld wordt aan decentrale wijkontmoetingscentra (satellieten) van waaruit wijktypische vragen en behoeften op het terrein van wonen, welzijn en zorg worden geïnventariseerd en opgepakt.

Doelstelling WWZ-voorzieningen

Er is een goed werkende, functionele organisatie die alle WWZ-diensten en voorzieningen voor inwoners van Bussum coördineert en er voor zorgt dat de behoeften en preferenties van inwoners kunnen worden gerealiseerd, zowel op individuele vlak als op het vlak van samenleven in de wijk.

3. (Eerstelijns)gezondheidszorg

Het is de ambitie om eerstelijnsvoorzieningen binnen samenwerkingsverbanden te laten werken, waarbij de lichamelijke en psychische gezondheid als een gezamenlijke zorg wordt opgevat en waartoe ook verbindingen met andere organisaties op het terrein van welzijn en zorg worden onderhouden (zoals jeugdzorg, maar ook met vormen van aangepaste sportbeoefening).

Doelstelling

Er is een samenhangend aanbod van voorzieningen op het terrein van de eerstelijnsgezondheidszorg.

4. Jeugd en jongerenbeleid

Het is de ambitie om voor kinderen en jongeren te kunnen beschikken over een adequaat aanbod algemene voorzieningen. Daarnaast is het de ambitie om te kunnen beschikken over een adequaat algemeen preventieve voorzieningen om te voorkomen dat jeugdigen zich in de verkeerde richting ontwikkelen. Voor kinderen, jongeren en hun ouders in risicovolle omstandigheden zal de keten van voorzieningen sluitend moeten zijn.

Doelstelling

Er is sprake van een samenhangend aanbod van voorzieningen voor jeugd en jongeren, aan de vormgeving waarvan ook jongeren zelf bijdragen.

5. Onderwijs

Onderwijs is succesvol als het er in slaagt goed in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Goed onderwijs is bij de tijd en bereidt jongeren voor op een volwaardige positie in de veranderende samenleving. Maatschappelijke problemen houden niet op bij de voordeur van de school.

De overheid, de ouders en de samenleving verwachten dat de school verantwoordelijkheid neemt op deze uiteenlopende terreinen. Scholen proberen in toenemende mate ook gehoor te geven aan deze, soms strijdige, maatschappelijke vragen door naast onderwijstaken allerlei extra taken op zich te nemen.

De druk op scholen om een steeds bredere maatschappelijke opdracht te vervullen neemt toe. Diverse processen (ontwikkelingen als emancipatie en ontwikkelingen op het gebied van technologie en media) maken dat de leerlingpopulatie de laatste jaren zo sterk is veranderd en dat er meer en andere eisen aan scholen en het onderwijs worden gesteld.

Het is de ambitie om met eigen middelen een gemeentelijk onderwijs beleid te ontwikkelen, dat onderdeel vormt van een breder gemeentelijk jeugdbeleid.

Doelstellingen

- Bussum kiest ervoor met eigen middelen het gemeentelijk onderwijsbeleid te ontwikkelen naar een veel breder gemeentelijk jeugdbeleid.
 - Door middel van integrale huisvestingsplannen wordt zorggedragen voor een aanbod aan onderwijshuisvestingsmogelijkheden, dat voorziet in de toekomstige behoefte en dat tegelijkertijd een basis biedt voor het ontstaan van voorzieningen, die voor de jeugd een bredere maatschappelijke functie hebben dan alleen gebouwen, waar overdracht van kennis plaatsvindt.
-

- Met dit beleid wordt onder meer beoogd enerzijds de schoolloopbaan van de leerling te verrijken en anderzijds samenhang tussen de verschillende gemeentelijke beleidsterreinen te bewerkstelligen. Scholen worden gefaciliteerd om hun positie in de Bussumse samenleving te verstevigen.

6. Integratie

Naast het meekomen in de Nederlandse samenleving, waarvoor instrumenten als scholing, specifieke- en voorlichtingsprojecten worden ingezet, heeft integratie ook te maken met communicatie, interesse in de sociale en culturele achtergronden en samen optrekken. Met name deze aspecten zijn voor het Bussumse integratiebeleid heel belangrijk. Ze laten zich vertalen in 'participatie' en 'samen doen' en uiteindelijk leidt dit tot een volwaardig burgerschap.

Doelstelling

Zelfredzaamheid voor iedere Bussumse inwoner, ongeacht zijn of haar culturele achtergrond.

7. Vrijtijdsvoorzieningen

Het is de ambitie om aanbieders van vrijetijdsvoorzieningen te stimuleren om zich in te stellen op nieuwe doelgroepen en enthousiast te maken om een nieuw aanbod in de markt te zetten.

Doelstelling

Vrijtijdsvoorzieningen zijn zodanig ingericht, dat ze tegemoet komen aan dat (nieuwe) behoeften en wensen van ouderen en andere groepen op vrijetijdsgebied.

8. Kunst en cultuur

Het is de ambitie om ruimte te scheppen voor activiteiten op het gebied van kunst en cultuur.

Doelstellingen

- Bussumse burgers zijn in staat actief en passief deel te nemen aan het culturele leven in Bussum.
- Er wordt voor zorggedragen dat, gespreid over de gehele gemeente, in redelijke mate cultuuruitingen aanwezig zijn.

9. Werk en inkomen

Bussum gaat ervan uit dat iedere burger van Bussum actief in de samenleving moet kunnen participeren. Dit kan het beste worden gerealiseerd met regulier of additioneel werk. Als personen hierbij beperkingen ondervinden is het de taak van de gemeente om deze beperking te overbruggen c.q. te reduceren. Zijn de beperkingen dermate groot dat werk niet (meer) tot de mogelijkheden behoort, dan biedt de gemeente een vangnet in de vorm van financiële tegemoetkomingen en dienstverlening als schuldhelpverlening en sociale activering. Met andere woorden: niemand hoeft zich (ongewild) gedwongen te voelen niet meer actief te zijn in de Bussumse samenleving. Deze inspanning strekt zich uit over de komende jaren en moet voorkomen dat nieuwe achterstands- groepen ontstaan.

Het is de ambitie om de arbeidsparticipatie door middel van een integrale aanpak te bevorderen. De maatschappelijke participatie en het welbevinden van burgers wordt daardoor eveneens bevorderd. Dit levert niet altijd een financiële verbetering op maar geeft wel meer levensvreugde.

Indien een burger gebruik maakt van alle voor hem/haar mogelijke financiële voorzieningen is hij van een bepaalde minimum levensstandaard verzekerd.

Doelstellingen

- De visie op de integrale aanpak van de thema's werk, inkomen en zorg dient een bijdrage te leveren aan de (arbeids)participatie van de inwoners met een minimuminkomen.
- Niemand hoeft zich (ongewild) gedwongen te voelen niet meer actief te zijn in de Bussumse samenleving of financieel buiten de boot te vallen.

10. Leefbaarheid woonomgeving

Het is de ambitie om inwoners met plezier in Bussum te laten wonen. Toch is leefbaarheid vooral afhankelijk van de bewoners zelf. Zij moeten zélf mee willen werken, zélf initiatief nemen en zélf de handen uit de mouwen steken. Succes staat of valt met hun houding en hun bereidheid om mee te werken. Het is heel belangrijk dat bewoners zien dat zij ook juist degenen zijn die gebaat zijn bij een verbetering van de leefbaarheid.

Doelstelling

Vanuit de eigen verantwoordelijkheid van de burger wordt gezocht naar de optimale situatie met het doel de leefbaarheid en de vitaliteit van wijken en buurten gezamenlijk te handhaven en waar nodig te verbeteren, zodat sprake is van een goede, schone, veilige en functionele leefomgeving. Daarbij worden o.m. de volgende instrumenten gebruikt.

- handhaving van wet- en regelgeving ten behoeve van veiligheid (sociaal en fysiek), rechtszekerheid en rechtsgelijkheid.
- verbetering en bescherming van de grondwaterkwaliteit.

11. Veiligheid

Het is de ambitie om een intensieve bijdrage te leveren om de veiligheid in Bussum te bevorderen door middel van een nauwe samenwerking van de gemeente en politie met burgers, instellingen en bedrijven. Door middel van deze intensieve samenwerking wordt getracht de criminaliteit terug te dringen en de fysieke veiligheid te bevorderen. De gemeente zal hierbij een stimulerende en corrigerende rol vervullen.

Een veilige woon- en leefomgeving draagt bij aan het veiligheidsgevoel en welbevinden van burgers.

Door het creëren van een veilige omgeving kunnen inwoners zonder zich zorgen te hoeven maken over hun fysieke veiligheid leven en verblijven in Bussum.

Doelstelling

Een veilige gemeente, waar bewoners en bezoekers van elke leeftijd veilig kunnen (blijven) wonen, werken, uitgaan en recreëren.

Het te ontwikkelen beleid op dit terrein moet gericht zijn op het voorkomen van criminaliteit. Daarbij worden de inwoners en bedrijven niet beschouwd als passieve consumenten van dat beleid, maar wordt hen een grote medeverantwoordelijkheid toegedicht voor de leefbaarheid van Bussum.

12. Beheer (handhaving)

Het beheer van openbare ruimten (parken, straten, pleinen, markten, bedrijventerreinen en station) vraagt veel aandacht van de gemeente. De noodzaak daartoe is duidelijk: publieke gevoelens van welzijn en veiligheid zijn gekoppeld aan een net, goed functionerend openbaar gebied.

Het is de ambitie om met het uitgangspunt 'optimale kwaliteit binnen een verantwoord budget', samen met de burgers zorg te dragen voor een goed en verantwoord beheer van deze ruimten.

Doelstellingen

- Het met als uitgangspunt 'optimale kwaliteit binnen een verantwoord budget' samen met de burger zorgdragen voor een schoon en goed functionerend openbaar gebied.
- Om de huidige omgevingskwaliteit ook in de toekomst te kunnen waarborgen, dient er zorgvuldig te worden omgegaan met monumenten en zullen wijken hun eigen identiteit moeten behouden.
- De keuze van het straatmeubilair en het plaatsen en goed onderhouden van kunstwerken draagt bij aan de uitstraling van Bussum.

- Inwoners en organisaties worden betrokken bij de wijze waarop handhaving plaatsvindt (o.a. stellen van prioriteiten).

13. Ruimtegebruik

Het is de ambitie om Bussum een gezonde mix te laten zijn van jong(er) en oud, inclusief het gehele sociale kleurenpalet. Voorkomen moet worden dat Bussum uitsluitend wordt gezien als een villadorp voor welgestelden. Een menging van de diverse sociale werelden (waaronder ook jong en oud) kan voor iedere Bussumse inwoner een zekere meerwaarde genereren. De gemeente zal initiatieven (bijv. experimentele woonvormen, inclusief voorzieningen) ondersteunen. Met betrekking tot het gebruik van de zeer schaarse ruimte moet echter voorkomen worden, dat nieuwe bouwprojecten (woningen en/of voorzieningen) extra (negatieve) belasting veroorzaken ten opzichte van de directe omgeving. Afhankelijk van de schaal zal elk nieuw bouwproject zelf moeten voorzien in bijvoorbeeld parkeerruimte, voorzieningen, speelmogelijkheden en groen.

Doelstelling

Invulling van de schaarse ruimte kan in beginsel alleen wanneer, afhankelijk van de schaalgrootte, het betreffende project geen druk op de directe omgeving veroorzaakt. Om deze doelstelling te realiseren, moet elk nieuwbouwproject zelf voorzien in de diverse ruimtelijke behoeften, die daardoor worden opgeroepen.

14. Bereikbaarheid (mobiliteit en parkeerdruk)

Het is de ambitie om het verkeer te faciliteren, in goede banen te leiden of meer af te remmen. Belangrijke aspecten hierbij zijn de bereikbaarheid (voor wonen, werken en overige faciliteiten), de leefbaarheid (waarbij verkeersgeluid en luchtkwaliteit een steeds grotere rol spelen), de verkeersveiligheid en het parkeren.

Doelstelling verkeer en vervoer

Het garanderen van een betrouwbare bereikbaarheid ten behoeve van het sociaal en economisch functioneren van de gemeente Bussum, met respectering van de eisen die aan leefbaarheid, milieu en verkeersveiligheid worden gesteld.

Er bestaat een spanning tussen bereikbaarheid ten behoeve van sociaal/economische functies aan de ene kant en verkeersveiligheid en kwaliteit van leefomgeving en milieu aan de andere kant. Het is de ambitie om voor de komende periode een gezond evenwicht te vinden tussen bereikbaarheid en leefbaarheid.

Doelstelling parkeerbeleid

- Het ondersteunen van de aanwezige maatschappelijke functies door het instandhouden en waar nodig verbeteren van de bereikbaarheid en leefbaarheid van en binnen Bussum.
- Bij conflicten tussen bereikbaarheid en leefbaarheid wordt in de woongebieden het accent gelegd op leefbaarheid en in het centrum op bereikbaarheid.

15. Economie en arbeidsmarkt

Kleinschalige bedrijvigheid

Het is de ambitie om bestaande bedrijventerreinen te upgraden en in samenwerking met omliggende gemeenten een nieuwe bedrijventerrein te creëren, ter vervanging van binnenstedelijke vestigingsplaatsen.

Het is de ambitie om te beschikken over een vitale detailhandel in food, non-food en recreatief winkelen van voldoende omvang voor Bussum en omgeving (subregionale functie).

De Bussumer kan in Bussum terecht voor de dagelijkse behoeften maar grote supermarkten in de nabije woonomgeving zullen ook een aantrekkende werking hebben. Voor recreatief winkelen zal de klant zich in toenemende mate oriënteren op grotere themacentra.

Doelstellingen kleinschalige bedrijvigheid

Het bieden van voldoende goede en toegankelijke vestigingsmogelijkheden voor het midden- en kleinbedrijf.

Behoud van de bestaande hoofdwinkelstructuur (Centrum, Koekoeklaan en Prinses Margrietplantsoen).

Het zonodig ruimtelijk faciliteren van aanpassingen in de aanloopstraten en kleine winkelstrips waarbij andere passende vormen van publieksgerichte dienstverlening niet bij voorbaat worden uitgesloten.

Leisure

Het is de ambitie om in Bussum te (blijven) beschikken over basisvoorzieningen voor leisure (sport en vrije tijd) als beleveniseconomie. In de regio zijn er ook overigens goede mogelijkheden voor leisure.

Doelstelling voor leisure

Het regionaal bevorderen en ruimtelijk accommoderen van leisure (alle voorzieningen waarbij tegen betaling een vrijetijdsbesteding voor de consument wordt geboden).

Ad B. De soort overheid die Bussum wil zijn

Het gaat hier om de vraag welke positie de gemeentelijke organisatie in de Bussumse samenleving wil innemen. Daarvoor is een visie en een missie ontwikkeld.

De organisatievisie omvat de ambitieuze droom van de Bussumse gemeentelijke organisatie. Het geeft aan wat die wil bereiken, wat doorslaggevend is voor haar succes en welke kritische succesfactoren haar uniek maken. Organisatiemissie en -visie geven gezamenlijk de ziel van de organisatie weer. Ze bieden ook de mogelijkheid om eenduidigheid in gedrag van de medewerkers van de gemeente Bussum te creëren. Hen trots op hun organisatie te laten zijn en hun te laten focussen op de relevante activiteiten.

De organisatie*missie* omvat de identiteit en legitimatie van de organisatie en is voor de Bussumse organisatie als volgt geformuleerd: “*Samen investeren in kwaliteit en samenhang*”

De visie die voor ogen staat is er een, die bestaat uit twee hoofdelementen. De eerste heeft betrekking op de relatie gemeente versus de Bussumse samenleving (waaronder de burger als klant) terwijl de tweede component betrekking heeft op de kwaliteit van de organisatie.

Bussum: een gemeente met maatschappelijke werking

Kijk op de relatie met de burger als klant

De organisatie staat ten dienste van de Bussumse burger en heeft aantoonbare beoogde maatschappelijke werking. De Bussumse burger herkent de gemeente als een partner die uit is op behoud en verbetering van de kwaliteit van de Bussumse samenleving. Om dat te kunnen bewerkstelligen is de organisatie naar buiten gericht en “weet wat er buiten speelt”. De organisatie hoort wat de burgers willen en speelt creatief in op maatschappelijke ontwikkelingen, waarbij wordt gestreefd naar partnerschap met burger en instelling.

De organisatie is vraaggericht en laagdrempelig. De burger heeft geen last van de interne structuur en werkwijze. Hij komt altijd goed terecht.

Daarnaast herkent de burger de gemeente ook als behartiger van algemene publieke belangen die uit is op behoud van leefbaarheid, veiligheid en toeziet op de naleving van wet en regelgeving. Daarin is de gemeente integer, navolgbaar en verantwoordelijk.

Een eigentijdse organisatie met hoogwaardige kwaliteit van dienstverlening

Kijk op de ambtelijke organisatie

De dienstverlening is ingesteld op wisselende vragen. De gemeente is een effectieve organisatie die vraaggericht werkt. De kwaliteit van dienstverlening staat voorop.

Ambitie

De gemeentelijke organisatie kenmerkt zich als een eigentijdse organisatie met een hoogwaardige kwaliteit van dienstverlening, die vraaggericht werkt.

De kwaliteit van dienstverlening wordt continue gevolgd (monitoring) en ontwikkelingen worden in hun onderlinge samenhang gevolgd en in beleidsdoelen vertaald.

Prestaties en maatschappelijke effecten worden vastgelegd (meten is weten).

Op basis van het raads- en collegeprogramma wordt iedere vier jaar de beoogde maatschappelijke werking van de organisatie bepaald. Naast de te leveren prestatie (output) worden ook de maatschappelijke effecten van het gemeentelijk optreden in de samenleving (outcome) gedefinieerd en in de vorm van heldere prestatie-indicatoren geformuleerd. Hierbij is het van belang (prestatie) afspraken te maken over haalbaarheid (tot hoever gaat verbetering van kwaliteit) en wenselijkheid (verwachingspatroon van de burger).

Doelstellingen kwaliteit van dienstverlening

- Het waarborgen van betrouwbare, transparante en efficiënte dienstverlening.
- De dienstverlening levert een bijdrage aan de kwaliteit van de Bussumse samenleving op basis van resultaatgerichte kwaliteitsnormen en daarop toegesneden interne werkwijzen.

4. Heeft Bussum toekomst?

(Bussum leeft, al dan niet in een gewijzigde bestuurlijke organisatie)

Gedeputeerde staten van Noord-Holland hebben een aanzet gegeven om een procedure te starten in het kader van de Wet algemene regels herindeling. Als die procedure voldoende draagvlak blijkt te hebben, kan er op 1 januari 2009 een nieuwe gemeente zijn. Hoe die gemeente eruit ziet is afhankelijk van de door de diverse gemeenten te maken keuzes voor enkele

varianten. Bussum heeft gekozen voor de variant, waarbij er een gemeente zou ontstaan, die bestaat uit Naarden, Bussum en de Hilversumse Meent.

Maar, los welke van de bestuurlijke variant in 2025 dan ook:

de gemeente staat als “laagste” bestuurlijke eenheid het dichtst bij de burger en heeft daarom nog steeds een bloeiende en boeiende toekomst voor de boeg. In dat opzicht kan voor Bussum ook in 2025 het volgende beeld worden opgeroepen.

Bussum overweegt, bouwt, speelt, geniet, bestraat, verlicht, informeert, overlegt, renoveert, onderhoudt, ruimt op, organiseert, werkt, denkt, doet, bloeit, helpt, steunt, verlicht, beveiligt, beschermt, bewaakt, reguleert, subsidieert, onderhoudt, reinigt, bestudeert, leert, onderwijst, geeft, neemt, leent, onderneemt, bevordert, ontspant, sport, rent, draaft, holt, springt, betaalt, int, plakt, informeert, reageert, anticipeert, vraagt, antwoordt, observeert, surveilleert, leidt, volgt, beboet, bekeurt, complimenteert, decoreert, huldigt, controleert, debatteert, discussieert, overlegt, plant, ageert, protesteert, fiatteert, ontspant, vermaakt, onderhoudt, vergunt, verleent, handhaaft, publiceert, geneest, ontsmet, bestrijdt, vervoert, voedt, begroot, betaalt, verbindt, viert, feest, besproeit, draineert, graaft, onderwijst, begraaft, erkent, neemt, geeft, recycleert, exposeert, anticipeert, reageert, plant, plaveit, archiveert, beheert, ontmoedigt, ontmoet, stimuleert, gedooft, herdenkt, koopt, verkoopt, sloopt, herbouwt, overweegt, recreëert, herrijst, verlangt, ontlast.

Bussum leeft nu en in 2025!

5. Geraadpleegde literatuur

- Rapport Sociaal-cultureel Planbureau 2004
- 'Surfende senioren' (Jos de Haan c.a.); uitgave SCP en Academic service 2004